

Maja vil dø

Af Cecilie Juel Greis Fakkelskov

Kære spilleleder

Først og fremmest, en stor tak for at spillede Maja vil dø. Jeg håber at du og spillerne får en god oplevelse med det.

Herunder følger praktisk info til at køre scenariet, bl.a. forberedelse, opvarmning, øvelser mv.

Ved sidste scene er der angivet nogle genstande der skal udleveres - disse medbringer jeg på Fastaval, hvor du vil få dem overrakt.

Om Scenariet

Maja vil dø er et novelle-scenarie af cirka 1½ times varighed for fire spillere og en spilleleder.

Scenariet er bygget op over en række scener, hvor karakteren Maja altid er til stede, og hvor de andre spillere har vekslende biroller. I hver scene gælder det for spillerne at fylde handlingen ud bedst muligt og opleve historien om Maja.

Spilleders opgave er at sætte scenerne, fordele rollerne i scenerne og guide spillerne gennem scenerne.

Kolofon

Tak til mine spiltelere; Pernille Hee, Marlene Zöe Nielsen, Jacob Nielsen og Nis Haller Baggesen. Jeres feedback var guld værd.

Tak til Con2 for facilitering af spilstest.

Tak til Oliver Nøglebæk for fantastisk forside-illustration.

Tak til Morten Greis Petersen for tålmodighed og opbakning.

Forløbsoversigt

Oversigten dækker forløbet fra, at du sidder med teksten til I mødes i lokalet til I er færdige med at spille.

- 1) Spilleders forberedelse
- 2) Præsentation og indledning
- 3) Opvarmning af kroppe og stemmer
- 4) At sætte ord på følelser
- 5) Fordeling af roller
- 6) Berøringsøvelse (første halvdel; Maja -> følelse; Laika -> følelse)
- 7) Scene 0 (anden halvdel; følelse -> Maja; følelse -> Laika)
- 8) Stopøvelsen
- 9) Scene 1 – 13
- 10) Debriefing

Spilleders forberedelse

Scenariet indebærer en række bilag til spillerne undervejs. Ved hver scenebeskrivelse er angivet hvad, der skal udleveres hvornår. Adskil bilagene på forhånd, så de er hurtigere at udlevere og for at fremme overskueligheden.

Opsætning

Placer to stole i rummet, så det er muligt at gå uhindret rundt om dem.

Flertallet af scener foregår mellem Maja og en anden person, og her er det praktisk at følelserne frit kan gå frem og tilbage til Maja.

Indledning

Præsenter kort scenariet.

Nævn at temaerne er selvmord og alkoholisme - og at scenariet indebærer fysisk kontakt mellem spillerne.

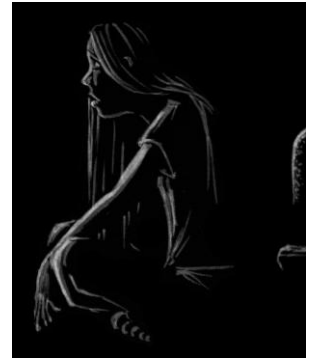
- Selvmord – Det ene tema er selvmord. Det er en historie, som udforsker forløbet op mod et selvmord, og selvom selve handlingen ikke udpensles i spillet, vil selvmord spille en aktiv rolle i historien.
- Alkoholisme – Det andet tema er alkoholisme. Alkoholisme spiller en rolle i scenariets forløb, og karaktererne kommer til at opleve alkoholismes ødelæggende kraft. Det handler ikke om at spille fuld, men det handler om, hvad afhængighed af alkohol gør ved folk.
- Berøring – et centralt virkemiddel i scenariet er berøring, hvor særligt en karakter vil blive berørt på arme, hænder og skuldre. Berøringen er med til at understrege følelsesmæssige tilstande, og man skal være villig til at røre eller blive rørt ved for at kunne spille scenariet.

Hvis der er et eller flere af ovenstående punkter, en spiller ikke bryder sig om at spille, er det nu, at man har muligheden for at fortryde sit valg af scenarie.

Lær hinanden at kende

Begynd med at præsentere dig selv, og lad bagefter spillerne præsentere sig. Tal lidt om jeres erfaringsniveau, erfaring med Fastaval mv. og jeres forventninger til scenariet.

Opvarmning

Opvarmningen er for at få gang i kroppe og i at tale sammen. Når I er varmet op, skal rollerne fordeles, og derefter afprøves spillets mekanikker.

Opvarmning, fordeling af roller og forberedelse af mekanikker er også en gradvis overgang til selve den historie, I skal spille, og i forberedelsen spilles den første af scenariets scener. Scener spillet, som en del af spillets optakt, foregår i en bedre og mere uskyldig tid i Majas liv.

Første øvelse: Få gang i kroppe og stemmer

I stiller jer i en ring. Den første vælger et ord, som skal gentages hele raden rundt, og hver gang man gentager ordet, skal det siges højere eller lavere end før. Forslag til ord: Lykke. Rødvinsflaske. Sorg.

Når I har gentaget dette to-tre gange, skal folk ikke gentage ordet, men i stedet spontant sige det ord, der kommer til dem. Efter to-tre runder med det, skifter I ordene ud med bevægelser - hop på stedet, vilde armbevægelser og lignende. Gerne ting, der får hele kroppen til at bevæge sig.

Anden øvelse: At sætte ord på følelser

Bed spillerne tænke på et tidspunkt de var virkelig glade/lykkelige/tilfredse. Bed dem nu på skift beskrive den følelse de havde. Hvordan fik det dem til at føle? Dvs. ikke selve situationen der lå til grund for følelsen, men følelsen i sig selv.

Fordeling af roller

Efter opvarmning skal rollerne fordeles, og når det er sket, går I videre til spillets mekanikker.

En spiller kommer til at være Maja under hele scenariet. Spilleren kommer til at være meget "på" og det *kan* være krævende.

De tre andre spillere spiller hver en følelse samt bipersoner.

Præsenter kort Maja – Scenariets hovedperson som vi følger fra hun er 7 år – samt følelserne, Tvivl, Skyld og Skam.

Undlad at gå dybere ind i bipersonerne, da følelserne er de primære roller, som de tre spillere kommer til at spille.

Lad gerne de mindst erfarne spillere pege på roller først.

Bemærkning:

Der er ikke en Far rolle i scenariet, selvom Far er omtalt flere steder. Hvor Far er og hvem han er som person, er derfor op til spillerne selv at fortolke.

Forberedelse: At være følelser og at røre ved hinanden

I er varmet op og rollerne er fordelt. Det er tid at lære to af spillets mekanikker at kende. Tre af spillerne i scenariet vil have rollen som følelser, og når følelserne taler, rører de samtidig ved Maja. Øvelsen her handler om at bruge berøringer og at være følelser. Sidst er en kort øvelse, hvor spillerne får lov at gøre brug af scenariets stopord.

At være følelser

Når en spiller er en følelse, taler denne følelse kun til Maja, og kun Maja kan høre den. Følelser er hverken onde eller gode, og følelser har ikke nogen dagsorden.

Når en følelse taler til Maja, rører følelsen samtidig ved Maja. Berøringszonen er skuldre, arme og hænder. Berøringer skal afspejle med hvilken tyngde følelsen taler til Maja. Er den en strøtanke, kan berøringen være let og strejfende. Er tanken voldsom og altoverskyggende, kan berøringen afspejle dette ved at være fastere og mere vedholdende. Så under en scene mellem Maja og en anden person, vil følelserne komme med kommentarer undervejs, imens de rører ved Maja. De kan plante ideer i hendes hoved, dreje hendes tanker eller gøre hende handlingslammet. Når en følelse begynder at tale til Maja, rører følelsen samtidig ved hende for at understrege tyngden af dens tilstedeværelse i Majas sind.

I takt med at I spiller jer gennem scenerne, og følelserne bliver mere og mere nærværende, vil deres fysiske udtryk også blive tydeligere på Maja. I

begyndelsen af spillet er følelserne mere tilbageholdende, men i takt med at I spiller jer igennem scenerne, bliver de mere og mere dominerende og insisterende i både ord og berøringer.

Første øvelse: Berøring

Spillerne deles op i par. Det ene par består af den der spiller Maja, og en der spiller en følelse. Det andet par består af to følelser. Maja og den ene følelse i det andet par skal nu gennem ord og berøringer på berøringszonen indgyde positive følelser (glæde/lykke/munterhed) hos den anden spiller.

Tal efterfølgende kort om, hvordan det var? Var berøringerne ok?

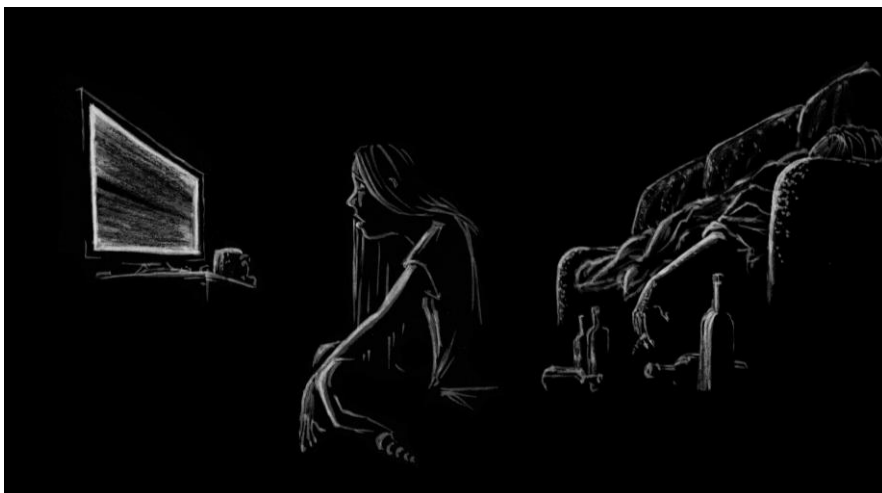
I skal nu spille *opvarmningsscenen* (se scenebeskrivelserne)

Anden øvelse: Øvelse i at stoppe spillet

Fortæl spillerne at vi bruger stopordet "Stop spillet!", hvis en spiller oplever berøring, emne eller lignende som ubehageligt eller grænseoverskridende. Man har lov til enhver tid at stoppe spillet.

Øvelsen går på at tage udtrykket i brug. I kor gentager I tre gange "Stop spillet!".

I er nu klar til at begynde historien for alvor ved at spille scene 1. Når I er gennem scenerne, er det tid til debriefing.

Debriefing

Efter sidste scene bør I tage jer tid til en debriefing, hvor I taler om den spiloplevelse, I lige har været igennem. Hvordan var scenariet at spille? Levede det op til jeres forventninger?

Dette gøres ikke med henblik på at diskutere Majas skæbne, men som en akklimatisering efter endt spil.

Scenerne

Om at læse scenerne

Dette er de scener, der udgør scenariet. Den angivne *alder, til stede, situation* og *det vi skal se i scenen*, er oplysninger du bruger til at sætte scenen for spillerne. *Til stede* og *alder* er med for både at understrege de hop i tid, vi foretager os undervejs, og scenariets progression, men også for at tydeliggøre f.eks. aldersforskellen på Maja og Martin. *Situation* er en beskrivelse af det øjebliksbillede, I træder ind i under scenen. *Det vi skal se i scenen* er en beskrivelse af den scene, I skal spille og en hjælp til at sætte den op. *Baggrund* er primært baggrundsinfo til dig. *Varighed* er scenens forventede længde.

Her er en oversigt over hvilke biroller der skal tildeles hvilke følelser.

Tvivl	Skyld	Skam
Christian	Mor	Martin
Stines Far	Stine	Klasselæreren.

Scene 0 – opvarmningsscenen – Maja og Laika hygger i haven
Maja 7 år. Laika 3 år.

Sted: Baghaven til familiens parcelhus i en lille by i Nordsjælland.

Til stede: Maja, Laika og de rare følelser.

Note: Den person (ikke Maja), der under berøringsøvelsen indgød positive følelser i en anden spiller, skal nu spille Laika.

Varighed: 2-4 min

Situation: Det er sommer og sol. Maja med Laika i haven bag familiens parcelhus.

Det vi skal se i scenen: Barndommens uskyld – lykke og idyl. Alt er godt.

Baggrund: Dette er et af Majas få lykkelige familie og barndoms minder. Det står i kontrast til resten af hendes historie.

Bilag:

- Maja
- Laika

Scene 1 – Maja går med pant

Maja 9 år. Stine 9 år. Stines far 38 år.

Sted: Købmanden i byen – Lørdag eftermiddag.

Til stede: Maja, Klassekammeraten Stine, Stines Far og Skam.

Varighed: 2-4 min.

Situation: Mor har sendt Maja til købmanden med to store fyldte poser med pant. Pengene skal bruges til alkohol og smøger. Maja har prøvet det før.

Det vi skal se i scenen: Der stilles spørgsmål til noget, Maja ikke har tænkt over - men hun ved at sandheden nok ikke er det "rigtige" svar. Det er første gang at Skam melder sig på banen. Stine og Stines far undrer sig, men presser ikke alt for hårdt efter svar.

Baggrund: Majas møde med andre får hende til at indse, at de store mængder af pant og det at blive sendt i byen efter alkohol og cigaretter måske ikke er helt normalt.

Hvis spillerne går i stå: Få Stines far til at spørge blødt ind. Har mor og far det godt? Maja ser ud til at have prøvet det før? Får Maja lov at beholde pengene fra pant som lommepenge?

Bilag:

- Maja supplement 1
- Stine
- Stines Far
- Skam

Scene 2 – Maja må ikke være med
Maja 10 år.

Note: I denne scene er det kun følelserne der taler. Maja kan ikke sige noget men er dømt til at lytte.

Sted: Majas seng, midt om natten.

Til stede: Maja og de tre følelser.

Varighed: 2-4 min

Situation: Maja har fundet ud af at Stine har holdt fødselsdag i weekenden. Alle pigerne fra klassen var inviteret. På nær Maja - og følelserne fortæller nu Maja, hvorfor hun ikke måtte komme med.

Det vi skal se i scenen: At følelserne overskygger Maja ved at tale til og røre ved hende. At give Maja en begyndende følelse af afmagt og ensomhed. Maja er tavs i denne scene.

Baggrund: Her dukker alle følelserne op på samme tid for første gang. De taler til Maja, og Maja kan ikke sige noget.

Hvis spillerne går i stå: Fodr følelserne med ting, der kan være "galt" med Maja. Maja er socialt akavet. Går i kikset tøj. Hører ikke den samme musik osv.

Bilag:

- Tvivl
- Skyld

Scene 3 – Maja kan ikke få fred

Maja 12 år. Mor 40 år.

Sted: Stuen i Majas hjem

Til stede: Maja, Mor, Skam og Tvivl

Forventet varighed: 5-8 min.

Situation: Det er sent. Majas far er gået i seng, men Majas mor er stadig oppe. Hun er fuld. Meget fuld.

Majas mor ligger på sofaen og sover, omgivet af flasker om lugten af gammel røg og doven rødvin. Mor og skifter mellem at være vågen og halvsove, imens hun sløret taler i søvne. Maja ville ønske Mor bare ville falde i søvn, så hun kunne se tv i fred.

Mor vågner....

Det vi skal se i scenen: Maja er alene og har ingen chance for frelse. Hun er en mental boksebold. Dette er grundstenen til Majas reaktioner for lignende situationer fremadrettet.

Baggrund: Dette er scenen, der viser, at dette er normalen for Maja. Dette er daglige hændelser i hendes liv. Det har det været længe og det bliver det ved med at være.

Hvis spillerne går i stå: Maja kan forsøge at fjerne sig fra situationen, men Mor vil ikke lade hende. Giv Mor noget at blive sur. Mor synes, Maja er næsvis.

Bilag:

- Maja supplement 2
- Mor

Scene 4 – Maja og Mor til skole-hjem samtale

Maja 13 år. Mor 41 år.

Sted: Majas klasseværelse.

Til stede: Maja, Mor, Klasselæreren og Tvivl.

Varighed: 4-6 min

Situation: Maja og Mor er til den halvårslige skole-hjem samtale med Majas klasselærer. Ingen er helt tilfredse med Maja. Heller ikke Maja selv.

Det vi skal se i scenen: To voksne sidder og taler om Maja og hendes mangler og spildte potentiale. Majas hjem er hendes hæmsko, men hun kan ikke sige noget om det. Derfor må hun tage skylden på sig selv. Måske har de også ret?

Baggrund: Tilstanden i Majas hjem og i hendes sind er begyndt at påvirke hendes skolearbejde. Dette er en scene hvor Maja rammes af konsekvenserne af hendes Mors handlinger.

Hvis spillerne går i stå: Skub til det spildte potentiale i Maja. Hun har jo vist tidligere, at hun godt kan. Måske er Maja bare doven og gider ikke? Det lover ikke godt for fremtiden, hvis Maja ikke tager sig sammen.

Bilag:

- Maja supplement 3
- Mor supplement 1
- Klasselæreren

Scene 5 – Maja og Martin planlægger fremtiden

Maja 16 år. Martin 21 år.

Sted: Martins værelse.

Til stede: Maja, Martin, Tvivl og Skyld.

Forventet varighed: 5-8 min

Situation: Efter at have datet i næsten et år, hvor Maja har tilbragt mere og mere tid hos Martin, har de nu sat sig for at tage snakken om at flytte sammen.

Det vi skal se i scenen: Maja har svært ved at få sin vilje og lader sig tromle af Martin af frygt for at sige ham imod og miste hans kærlighed.

Baggrund: Dette er scenen, hvor Maja forsøger at sikre sig en fremtid væk fra hendes familie, og klynger sig til den tryghed og kærlighed, hun ser sammen med Martin.

Hvis spillerne går i stå: Hvad vil Maja gerne have? Hvad drømmer hun om? Lad Maja tale om ønsker, håb og drømme, og få til Martin til at skyde dem ned eller negligere dem.

Bilag:

- Maja supplement 4
- Martin

Scene 6 – Majas Mor har ringet

Maja 19 år. Martin 24 år.

Sted: Maja og Martins lejlighed.

Til stede: Maja og Martin. Skyld og Tvivl.

Varighed: 2-4 min

Situation: Majas telefon ringede imens Maja var i bad, så Martin tog den, og talte med Mor.

Baggrund: Maja har ikke lyst til at tale med Martin om sin familie. Hun har heller ikke lyst til at tale med Mor eller at Mor ved hvad hun laver.

Det vi skal se i scenen: At Martin har taget Majas telefon OG har talt med Mor er et tillidsbrud, som Martin ikke forventes at forstå. Maja har ikke lyst til at forklare. Martin gider ikke ballade, men synes Majas opførsel er mærkelig.

Hvis spillerne går i stå: Få Martin til at spørge ind: Hvorfor taler Maja ikke med sin mor? Hvorfor kan hun ikke bare være normal og sige undskyld?

Bilag:

- Maja supplement 5
- Martin supplement 1

Scene 7 – Maja kan ikke mere
Maja 20 år. Martin 25 år.

Sted: Maja og Martins dobbeltseng.

Til stede: Maja og alle følelserne.

Forventet varighed: 5-8 min.

Situation: Maja ligger søvnløs i dobbeltsengen. Hun har indset at hun ikke kan være samme med Martin længere og spekulerer nu over, hvordan hun kan gå fra ham.

Det vi skal se i scenen: At gøre det rette er absolut ikke nødvendigvis det nemmeste. Maja må vælge sig selv eller gå til.

Baggrund: Dette er første gang Maja vælger sig selv frem for andre, og kæmper med Tvivl, Skyld og Skam over sin beslutning.

Hvis spillerne går i stå: Bekræft Maja i at det er rigtigt at gå fra Martin, uanset hvor svært det føles og hvor bange hun er.

Bilag:

- Maja supplement 6
- Martin supplement 2

Scene 8 – Maja og Martin går fra hinanden

Maja 20 år. Martin 25 år.

Sted: Maja og Martins lejlighed

Til stede: Maja, Martin, Tvivl og Skyld.

Forventet varighed: 4-6 min.

Situation: Maja har pakket en taske og fortæller Martin, at hun forlader ham. Hun vil gerne have at Martin bekræfter hende i, at det er det rigtige valg, hun træffer.

Det vi skal se i scenen:

- At Majas nødvendige nyfundne styrke er blandet med Tvivl, Skyld og Skam.
- At Martin fralægger og benægter sig sit ansvar for deres fejlede forhold.
- At endnu en vigtig person i Majas liv behandler hende dårligt og samtidig nægter at tage ansvar eller sige undskyld.

Baggrund: Efter at have tænkt længe over deres fejlede forhold, er Maja nået frem til, at hun er nødt til at gå fra Martin. Trods sin frygt vælger hun sig selv og vælger at være alene.

Hvis spillerne går i stå: Maja skal forlade Martin, men vil gerne bekræftes i, at det er det rigtige at gøre. Maja ønsker indrømmelse eller undskyldning fra Martin, selvom intet af det ændrer på hendes beslutning.

Bilag: Intet.

Scene 9 – Maja åbner op overfor Christian

Maja 21 år. Christian 24 år

Sted: Christians kollegieværelse.

Til stede: Maja, Christian, Skyld og Skam

Forventet varighed: 5-8 min.

Situation: Maja og Christian deler historier om deres fortid. Om de ting de hver især har gået igennem, og de finder en fælles forståelse for hinanden.

Det vi skal se i scenen: Forbindelsen mellem Maja og Christian. Hvor forskelligt det er sammenlignet med Majas forhold til andre mennesker i hendes liv. At Christian gerne vil hende lige så meget som hun vil ham.

Baggrund: Dette er scenen, hvor Maja finder en at stole på og en som hun kan spejle sig i ... og en hun måske kan elske. Christian giver hende håb for at ødelagte mennesker kan blive hele igen.

Hvis spillerne går i stå: Skub på for at de fortæller om deres fortid og de ting de har til fælles. Der skal skabes en følelse af tryghed.

Bilag:

- Maja supplement 7
- Christian

Scene 10 – Maja fatter mod Maja 22 år

Sted: Majas seng på hendes kollegieværelse

Til stede: Maja og alle følelserne.

Forventet varighed: 4-6 min.

Situation: Det er nat, og Maja kan ikke sove. Nu ligger hun i sengen og tænker på sin mor – og på hvordan hun gerne vil forlige sig med sin mor eller slå sig til tåls med hende. Hun er omgivet af Skam, Skyld og Tvivl.

Det vi skal se i scenen: At Maja tænker over, hvad det er, hun gerne vil sige til Mor, og hvad det er, hun gerne vil have, at Mor siger – og hvad hun tror, Mor vil sige.

Baggrund: For at Maja kan komme videre med sit liv, har hun brug for en form for afslutning og undskyldning, men det kræver en svær samtale med Mor, som hun her øver sig på.

Hvis spillerne går i stå: Spørg Maja hvad hun gerne vil sige? Hvad hun tror, Mor vil sige, og hvordan hun vil reagere på Mors udsagn. Hvad vil hun gøre, hvis Mor ikke siger undskyld?

Bilag:

- Maja supplement 8
- Mor Supplement 2

Scene 11 – Maja prøver at konfrontere Mor

Maja 22 år. Mor 50 år.

Sted: Majas barndomshjem.

Til stede: Maja, Mor, Skam og Tvivl

Forventet varighed: 5-8 min.

Situation: Maja taler med Mor om fortiden, og hvad Mors gerninger har betydet for Maja. Maja ønsker en undskyldning, en indrømmelse eller et tegn på anger fra Mor, for at hun kan slå en streg i sandet og komme videre.

Det vi skal se i scenen: Maja vil have kortene på bordet, og Mor bliver ved med at feje dem ned.

Baggrund: Dette er scenen, hvor tingene begynder at vælte for Maja. Mor reagerer ikke, som hun havde håbet, og Majas spirende opsving slås tilbage.

Hvis spillerne går i stå: Få Maja til at fortælle, hvad Mor har gjort, og hvad det har betydet. Få Mor til at negligere det.

Bilag: Intet.

Scene 12 – Maja får sit hjerte knust

Maja 22 år. Christian 25 år.

Sted: Christians kollegieværelse.

Tilstede: Maja, Christian, Skyld og Skam

Forventet varighed: 5-8 min

Situation: Maja søger trøst hos Christian og giver udtryk for hendes følelser for ham, men han afviser hende.

Det vi skal se i scenen: Maja kan ikke få det, hun ønsker sig mest; tryghed og kærlighed, og Christian fjerner håbet om, at hun kan få det. "Hvis et menneske, der er lige så ødelagt som Maja selv, ikke vil have hende - hvorfor skulle andre så?"

Baggrund: Maja skuffes og bliver igen ramt af at føle sig alene og fortabt uden at have nogen at betro sig til. Det, hun troede var en klippe, var blot en løgn.

Hvis spillerne går i stå: Prik til Majas argumenter for hvorfor hende og Christian ville være så gode sammen – og ligeledes til Christians grunde for at det ikke kan ske.

Bilag:

- Maja supplement 9
- Christian supplement 1

Scene 13 – Maja vil dø
Maja 22 år.

Sted: Majas kollegieværelse

Til stede: Maja og de tre følelser

Forventet varighed: 5-8 min.

Situation: Knust efter Christians afvisning og den mislykkede samtale med Mor sidder Maja og tænker på fordelene ved hendes død og de efterladtes reaktioner. Hun skriver et brev og tager en kniv.

Det vi skal se i scenen: Maja overtaler sig selv med hjælp fra Tvivl, Skyld og Skam til, at den bedste løsning på alle hendes problemer er at tage livet af sig selv og gøre en ende på det hele. Der er intet håb eller lys for enden af tunnelen.

Baggrund: Maja er i følelsernes fulde vold og kan ikke længere se noget håb eller tegn på forbedring. Hun vil bare gerne forskånes for mere smerte, sorg og skuffelse.

Hvis spillerne går i stå: Prik til Majas ensomhed, hendes følelse af håbløshed og uduelighed. Der er kun en løsning.

Note: Kniv, Blok og Pen til brev ligger tilgængelig, og når Maja har funderet nok, er det frit for hende at tage den og skrive brevet og tage kniven.

Scenen slutter, når Maja skærer sig.

Bilag:

- Maja supplement 10
- 3 x supplement til Tvivl, Skyld og Skam
- Pen, Blok, kuvert og Kniv – lægges så det er tilgængeligt for Maja.

Karakterer

Maja 7 år

Maja er en glad pige, der er vokset op i et yndigt parcelhus i Nordsjælland sammen med Far og Mor og hunden Laika. Maja går i 1. klasse og er en dygtig elev. Hun er glad for skolen og kan godt lide at lære nye ting.

Maja får ofte ros, både i skolen og derhjemme af Far og Mor. Det er rart med ros, så Maja gør sit bedste for at gøre tingene rigtigt og blive bedre. Maja vil også gerne hjælpe til derhjemme. Så bliver Far og Mor glade, og Maja får ros igen og bliver stolt. Maja har ofte venner på besøg og lege.

Maja synes ikke det er så vigtigt, hvad man leger, bare det er sjovt, og alle er glade. Men Maja elsker også bare at lege alene sammen med Laika. Det er simpel leg uden regler, og Laika er så åbenlys i sin glæde for legen og sin kærlighed til Maja, at Maja altid bliver glad for at være sammen med Laika.

Maja supplement 1

Maja 9 år

Maja er ikke så glad længere. Det er blevet mere svært at gøre tingene rigtigt i skolen hele tiden. Nogle gange kommer Maja til at kigge for længe ud af vinduet, imens hendes tanker driver væk. Så råber læreren højt, og de andre i klassen griner.

Maja har heller ikke så mange venner på besøg mere. Mor synes aldrig, at det er et godt tidspunkt – heller ikke selvom de ikke skal noget andet. Så er Maja alene på værelset – eller sidder i stuen og ser tv. Mor er heller ikke glad mere. Men hun siger, at der ikke er noget galt. Maja prøver at gøre tingene godt igen, men det er svært, når man ikke ved hvad der er galt – så Maja gør bare, som Mor beder om.

Maja er begyndt at få lov til at gå alene ned til Købmanden. Det er nok belønning for alle de ting, Maja har gjort rigtigt. Fordi hun tager ansvar og ikke er uartig. Maja må prøve at gøre flere ting rigtigt, så Mor kan blive glad igen.

Maja supplement 2

Maja 12 år

Maja ved nu, at hun er anderledes, og at hendes familie er ikke som de andres. Maja kan huske da huset var fyldt med latter og sjov – men nu er huset bare stille og tomt.

Maja går konstant på listefødder af frygt for at sige eller gøre det forkerte, der kunne få det hele til at styrte sammen. Stille og roligt er huset blevet fyldt igen, men denne gang af lugten af sur alkohol, lyden af klirrende flasker, tomme løfter og stemmer der råber ... og Maja får ondt i maven ved tanken om at være alene med det hele. Sådan har det været længe nu.

Maja har ikke længere nogen på besøg derhjemme. Tiden med legeaftaler er slut. De andre må ikke se at familien er anderledes. De må ikke se flaskerne og rodet. De voksne må ikke opdage noget. Maja har det bedre alene. Maja græder alene. Altid alene - for hvem skulle hun gå til? Hvem ville tro hende?

Om natten, når der endelig er ro og fred, er der rum til at Maja kan fortabe sig i drømme om et andet liv og planlægning af, hvordan hun bedst kan være i fred.

Maja supplement 3

Maja 13 år

Maja kan ikke lide skole-hjem samtalerne. Maja kan generelt ikke lide at andre taler med Mor. Maja ved godt at det ikke går så godt i skolen, men Maja prøver virkeligt sit bedste. Men det er svært at få tid til lektier, når Mor er fuld og hele tiden vil sende Maja på ærinder. Men Maja kan ikke fortælle det til klasselæreren eller nogen andre. Maja kan kun love at prøve at være bedre. Men Maja ved, at hun ER bedre ... hvis bare tingene derhjemme var anderledes. Måske er det bedst bare at sige så lidt som muligt. Bare lade de voksne tale, så det hurtigere er overstået. Sige det de gerne vil høre. Løgn er nemmere end sandheden – især hvis det hurtigere kan give Maja fred.

Maja supplement 4

Maja 16 år

Martin elsker Maja. Det er hun sikker på - for han siger, at han gør det. Og han giver hende opmærksomhed og får hende til at føle sig tryk. Maja har endelig et sted at være, der ikke er derhjemme.

Maja vil gøre meget for, at Martin skal blive ved med at synes om hende. Det er rart at have en kæreste. Det er tryk. Maja må lære at være en god kæreste. Hvis Martin ikke er tilfreds, må hun bare gøre det bedre.

Men Maja planlægger også fremtiden. For planer er gode at have, så man ved hvad man kan rette sig efter. Det er vigtigt for Maja at tale tingene igennem, da planer og aftaler for fremtiden giver hende en følelse af ro og sikkerhed.

Maja frygter at Martin skal gå fra hende så hun bliver alene. Hun skammer sig over hendes familie og hendes modvilje mod at tage hjem. Hun skammer sig over ikke at være mere voksen.

Maja supplement 5

Maja 19 år

Maja har ikke lyst til at tale med Mor ellers ses med hende mere. Træt af at hun er fuld, når hun ringer og vil snakke. Det ender altid med, at hun taler om sig selv, og der er aldrig plads til Maja i samtalen. Det er nemmere bare ikke at tage telefonen. Det kommer heller ikke Mor ved, hvad Maja laver. Så vil hun sikkert bare blande sig og komme med dumme kommentarer. Martin spørger heldigvis ikke ind til, hvorfor de ikke rigtig ses med Majas familie. Maja kan ikke overskue at forklare. Hvad hvis Martin tænker dårligt om Maja, fordi hendes familie er anderledes?

Maja supplement 6

Maja 20 år

Maja ved ikke helt, hvornår det begyndte at gå galt, men hun har været ked af det længe nu – og det virker ikke rigtig til, at Martin lægger mærke til det. Hun føler sig mere og mere som en husholderske i sit eget hjem, og Martin sætter ikke rigtig pris på nogen af de ting, Maja gør mere. Han er ikke glad. Maja er heller ikke glad. Martin er begyndt at opføre sig mærkeligt. Martin lader aldrig sin mobil uden opsyn og Maja er også ret sikker på at der er fremmede folk i lejligheden, når hun ikke er hjemme, Martin siger aldrig noget. Hvis Maja spørger, bliver han sur og spørger, om hun ikke stoler på ham? Maja mistænker, at Martin er utro – men det er svært at bringe det på banen uden konkrete beviser.

Maja fortjener bedre. Eller hun fortjener i hvert fald ikke det her. Måske er det bedre at være alene end at leve i et kærlighedsløst forhold?

Maja supplement 7

Maja 21 år

Maja synes at Christian er fantastisk. Og fascinerende. Det er imponerende, at se hvor populær og velfungerende han er. Og det bedste er, at han er Majas ven. Hendes rigtige gode ven. Det sagde bare klik fra starten af. Måske er det, fordi at mennesker, der er gået itu, kan genkende det hos hinanden?

Maja får håb af at se Christian og tale med ham. Hvis det kan lykkes for ham, er der måske også håb for hende. Maja stoler på Christian. Åbner op og er rede til at fortælle ham alt. Majas fortid, hendes håb for fremtiden. Nederlag og ydmygelser. Christian dømmes hende ikke og hun dømmes ikke ham. Hvis bare hun havde mødt ham før Martin, så er det ikke til at sige hvad der ville være sket. Men nu har hun i det mindste et fantastisk venskab.

Maja supplement 8

Maja 22 år

Det er ikke meget, Maja har talt med Mor de seneste par år. Det gør for ondt og efterlader Maja med dårlige minder, sorg og ondt i maven hver gang. Mor ringede i starten ofte og på alle tidspunkter af døgnet. Næsten altid fuld, nogle gange grædende, nogle gange vred. Ofte nærmest uforstående og uforståelig. Maja begyndte efter nogen tid at lægge på, når hun kunne høre at Mor var fuld i røret - og til sidst holdte de begge op med at ringe.

Men Maja vil have afklaring. Hun vil ikke finde sig i mere. Det er ikke fair, at Mor skal blive ved med at kunne ødelægge en ellers god dag med et enkelt telefonopkald. Maja vil tale med Mor. Sige sin mening og håber på en undskyld... en indrømmelse af skyld. Hvis ikke for alt, så bare for noget.

Så kan de begge måske komme videre.

Maja supplement 9

Maja 22 år

Følelserne for Christian kom snigende hen af vejen, og til sidst kunne Maja ikke længere benægte dem. De fyldte for meget. Hendes hoved og hendes maven, fulde af summen og flaksende sommerfugle. Christian er blevet Majas klippe og hendes faste holdepunkt. Christian er, hvad Maja drømmer om og har brug for. Ingen forstår Maja som Christian, og ingen forstår Christian som Maja. I kølvandet på det, der skete med Mor, var Majas første tanke at søge trøst hos Christian - og nu skal han have at vide, at hun ikke blot elsker deres venskab, men hun elsker også Christian. Ingen kan elske ham som Maja, forstå ham som Maja og tage sig af ham som Maja - hvis bare hun får lov. Maja kan ikke længere nøjes med mindre.

Maja supplement 10

Maja 22 år

Maja kan ikke mere. Har ikke mere at give af. Der er ikke noget håb for at tingene bliver bedre. Alt er løgn. Ingen vil have hende. Maja føler sig uduelig og magtesløs. Det var ikke sådan her tingene skulle gå. Maja er træt. Hun føler sig helt hul og tom indeni. Som en stort tomrum der aldrig kan fyldes op. Maja er en skal af sig selv og har mistet sin selvforståelse. Hvis der nogensinde havde været potentiale for noget godt i hendes liv, så er det borte nu. Maja føler, at hun er i vejen og er en byrde for alt og alle omkring hende. Hun er træt af ikke at lykkes med noget. Maja vil ikke mere. Ville ikke mere noget som helst.

Men en ting... en ting kan hun i det mindste bestemme selv; hvor, hvornår og hvordan.

Maja vil dø.

Mor

Mor 40 år

Det startede ellers godt, livet. En god mand, et godt job, et pænt hus og en dejlig datter. En lykkelig familie. Men Mor havde andre drømme, og den underliggende skuffelse over sit liv og sine manglende evner og uopfyldte drømme har gennem flere år gravet sig op til overfladen. Mor er personificeringen af Majas skyld. Mor er selv fyldt med skam og skyldfølelse, men kan hverken bære eller håndtere de mange følelser der kommer i kølvandet på et liv, der aldrig levede op til forventningerne. Disse følelser projiceres nu over på Maja.

Mor kan ikke huske hvornår tingene begyndte at skride for hende, for manden, for familien. Hun ved, at hun bærer noget af skylden ... sikkert. Men ville aldrig kunne indrømme det overfor andre, og mindst af alt overfor sig selv. Det er nemmere at drikke sig til et punkt af følelsesløshed. Et sted hvor hun kan give slip og glemme. Så kan hun ikke stilles til ansvar, og det er lige meget, hvad hun gør og siger i den følelsesløse tilstand. Alle følelser skal bare mases ned indtil de forsvinder. Det fungerer. Det er bedst på den måde.

Mor kan ikke længere se den stigende mængde af tomme flasker, der fylder hjemmet, og det overfyldte askebæger - eller at hun er endt på et overdrev, der ikke kun sårer hende selv, men også dem omkring hende.

Mor tager ikke ansvar for sine egne handlinger, gøren og laden. Men i kraft af at hun er Mor, har hun en stor følelse af berettigelse. Mor tænker sjældent tingene til ende og vil næsten altid sætte sine egne behov først. Al negativitet rettet mod hende vil blive forsøgt skubbet over mod andre. Det er bedre at kritisere andre, før de kritiserer en selv.

Når Mor drikker, mister hun sit filter og sin selvkontrol.

Intet er Mors skyld

Det er Majas skyld

Det er Fars skyld

Det er hendes arbejdes skyld

Mor supplement 1

Mor 41 år

Mor bryder sig ikke om disse samtaler. De er så enerverende. At sidde og smile og nikke, imens tankerne kredser om den flaske, der venter derhjemme.

Mor håber ikke, at Maja har gjort eller sagt noget, der kan bringe dem på Klasselærerens radar. Hvis bare Maja passer sine ting og er en god elev, så er der vel ingen grund til at de skulle få særlig opmærksomhed vel? Maja skal ikke sige for meget. Bare lade Mor og Klasselæreren føre ordet – så kan Mor komme hurtigt hjem med Maja og iredtesætte hende derhjemme.

Mor supplement 2

Mor 50 år

Mor var blevet vred, da Maja havde meddelt, at hun flyttede sammen med Martin. Det var alt for tidligt, og nu var de så også gået fra hinanden. Maja var blevet student i mellemtiden, men havde ikke inviteret til at holde nogen fest. Mor havde budt på familiemiddag, men Maja havde sagt nej tak. Bare sådan! Det havde været ydmygende at prøve at komme på en passende forklaring til resten af familien – og Maja var ligeglad.

Nu var Maja holdt op med at ringe, og hun tager ikke længere telefonen, når Mor ringer. De gange, den bliver taget, bliver der hurtigt lagt på. Mor synes, at Maja er utaknemmelig og ubehøvlet. Bevares, tingene kunne have været bedre, men så slemt var det heller ikke. Maja har altid været følsom og haft en tendens til at overreagere. Nu vil hun så komme forbi for at snakke. Mor håber på en undskyldning for manglende opkald og for at Maja har ignoreret hende. Det er ikke en måde at behandle sin familie på. Uanset hvad.

Martin

Martin 21 år

Martin er en ok fyr. Det synes andre, og det synes han selv. Martin er ikke et dårligt menneske, men som så mange andre er han et fejlfyldt menneske. Han er stolt og temperamentsfuld.

Martin er ikke vant til, at nogen stiller krav til ham eller forventer noget af ham. Ligesom han heller ikke stiller krav til andre. Det er vigtigt for Martin at have det så behageligt som muligt for så lille en indsats som muligt. Når en tilfredsstillende tilstand er opnået, handler det om at bevare status quo og ikke at rokke med båden. "If it ain't broken, why fix it?" Kunne være hans livsmotto – men det har også gjort Martin til fange af sin egen nutid og gjort ham fuld af selvretfærdig harme. Martin interesserer sig ikke for fremtiden, og forsøg på planlægning heraf føles som et kvælende forventningspres.

Martin kunne mærke med det samme, at Maja kunne lide ham, og han kan lide det boost af selvtillid, der kommer med at have en, der ser på ham på den måde, som Maja ser på ham.

Maja er nem at gøre tilfreds. Hun stiller ikke krav til ham, og Martin stiller ikke krav til hende. Altså ... Ikke ud over hvad der vel er forventeligt i form af rengøring, mad og sex og sådan. Men det er vel normalt ik? Og hvis Maja er utilfreds, så kan hun vel selv gøre en indsats for at rette op på det?

Maja er nem at håndtere og tilpas medgørlig. Det er perfekt, og sådan skal det bare blive ved med at være.

Martin ønsker at leve i en tilstand af "ok". Han er ikke interesseret i at ting ændrer sig, med mindre han kan se, at det er til hans egen klare fordel. Han gør sjældent noget uden, at det først og fremmest er til hans egen fordel, og han manipulerer gerne Maja eller andre gennem løgn og løfter til, at opnå det han gerne vil. Hvis noget negativt lander på Martin, vil han vende det 180 grader.

Martin tager aldrig fejl eller gør noget forkert, og der er aldrig noget, der rigtig er Martins skyld.

Martin supplement 1

Martin 24 år

Martin havde ikke tænkt nærmere over det, da han tog telefonen. Maja har jo ikke hemmeligheder for ham - og det var trods alt bare Majas mor, der havde ringet. Mor havde lydt forbløffet, enten over at telefonen var blevet taget, eller at det havde været Martin i den anden ende. Men også noget andet. Havde hun været meget træt? Eller var hun forkølet. Martin har talt med sin svigermor så få gange, at han ikke helt kan fastslå hvad det havde været. Men Mor havde ringet med besked om en stor rund familiefødselsdag - og hun ville gerne have Maja og Martin med.

Martin supplement 2

Martin 25 år

Martin ved godt at Maja ikke er glad, men hvad skal han gøre ved det? Hun er også begyndt at spørge om en masse ting, som Martin ikke har lyst til at svare på. Hun vil hele tiden gerne ting; ud og spise ... ud og rejse ... ud og besøge venner. Men hvad er der galt i at være derhjemme?

Maja er også holdt op med at se på ham på den måde, som hun gjorde i starten, og hun booster ikke længere hans selvtillid på samme måde som før. Nu er det mest praktisk at have hende i hjemmet. Hun gør de ting Martin ikke gider. "Kvinde-arbejdet", ikke at han ville kalde det dét, selvfølgelig. Ikke til hendes ansigt i hvert fald.

Men så er det godt, at der er andre. Kvinder og piger, på nettet og i byen, som vil kigge på ham på den der måde. Martin må bare passe på. Maja skal ikke opdage det. Martin er ikke typen, nogen skrider fra. Han er typen, der skrider. Det er bare så besværligt at gå fra hinanden, og status quo er så komfortabel.

Christian

Christian 24 år

Christian er tæt på at være Majas sidestykke. Han kommer fra opvækst som enebarn til en enlig mor. Christians mor havde en kæreste, og nævnerne sad i den grad løst på ham, og det gik ud over både mor og ham selv. Efter en voldelig konfrontation er Christian flygtet til storbyen, hvor han forsøger at lægge fortiden bag sig. Desværre er konsekvenserne af hans fortid fulgt efter ham, og Christian er præget af svær depression og voldsom søvnløshed. Christian forsøgte for 2 år siden at tage livet af sig selv, men blev fundet i tide til at overleve. Hans manglende succes har plaget ham lige siden.

Christian næres ved at være populær blandt hans venner. Den popularitet er det eneste, der holder ham oppe. Han har det svært med personlig kritik, og tager det hurtigt og nemt til sig. Christian tåler dårligt at personlige forhold går i stykker, da disse er hans sikkerhedsliner og faste holdepunkter. Ingen er mere kritiske overfor Christian end Christian selv.

Christian kan spejle sig i Maja. Hun har været ting igennem, som han kan nikke genkendende til, og han stoler på hende, som han sjældent har stolet på andre. Maja er rar at have i nærheden. Hun er så ublu i sit ønske om at være i hans nærhed. Det er virkelig et betryggende venskab, som Christian sætter stor pris på og vil gøre meget for ikke brister.

Christian supplement

Christian 25 år

Christian ved, at Maja er blevet forelsket i ham. Han håbede, det ikke ville ske, og nu frygter han, at det hele kommer til at gå i stykker. Christian er ikke forelsket i Maja, men han har desperat brug for at have hende i nærheden, da hun er blevet et fast holdepunkt i hans liv, og hendes nærvær giver ham energi, liv og næring.

Christian håber, at han kan overbevise Maja om, at det er bedst for dem begge at deres venskab ikke udvikler sig. At han kan sætte det hele på pause, og at Majas følelser vil gå over af sig selv. For Christian kan ikke være i et forhold, hverken med Maja eller med andre. Christian vil så gerne sige det på den rigtige og gode måde, så han ikke mister Maja. Hvordan skulle man kunne elske andre, når man ikke kan elske sig selv?

Laika

Laika 3 menneskeår

Laika er en brun cockerspaniel i sin bedste alder. Laika er vokset op hos Maja og hendes familie, og Laika elsker at være en del af familien. Det er herligt at rende rundt i haven og gø af den egerfamilie, der bor i træerne, og komme med på tur. Men mest af alt elsker Laika Maja. Maja er den bedste! Hun er sød. Hun råber aldrig. Hun er tålmodig, og så gider hun altid kaste med pind og bliver glad hver gang, Laika kommer tilbage med den. Det er skønt at være Majas hund.

Stine

Stine 9 år

Stine går i klasse med Maja. Stine er en privilegeret pige, der er vant til at få, hvad hun vil have. Det er en af de få fordele ved at være barn af skilsmisseforældre. Stine er allerede begyndt at dominere de andre i klassen.

Hun er den, der styrer i frikvartererne og bestemmer hvem, der leger med hvem, og hvad de skal lege. Stine synes, Maja er lidt underlig. Maja går ikke helt op i de samme ting som de andre, men de andre kan alligevel godt lide Maja og vil gerne lege med hende. Stine føler sig ubevidst truet af at popularitet tilsyneladende kommer så let til Maja.

Stines Far

Stines far 38 år

Stines far er far på deltid. Han elsker sin datter og vil gå langt for at Stine ikke bliver unødigt påvirket af skilsmissen. Stines far kan godt lide at have styr på ting og er engageret i lokalsamfundet, hvor han synes, at alle bør løfte i fællesskab. Stines far har en fornemmelse af, at noget har ændret sig hos Maja og hendes familie, men kan ikke sætte fingeren på præcis hvad. Og på trods af sin nysgerrighed ligger det ikke til Stines far at spørge direkte ind. Selvom man skal løfte i flok, skal man også respektere hinandens familie og privatliv.

Klasselæreren

Klasselærer 45 år

Klasselæreren ser potentialet i Maja. En pige, der virkelig godt kan, men bare ikke gør! Majas præstationer er svingende, og Klasselæreren kan ikke sætte fingeren på hvorfor. Klasselæreren fornemmer, at noget er galt, men har ikke overskud eller tid til at spørge ind til det. Det er heller ikke i jobbeskrivelsen. Hvis en elev ikke lever op til sit potentiale, kan det meget vel også bare bunde i dovenskab, og det er svært at gøre noget ved. Skole-hjem samtalerne giver mulighed for at gøre forældre opmærksom på deres børns mangler. Det er først og fremmest en samtale mellem to voksne. Der skal ikke være plads til, at barnet kan komme med dårlige undskyldninger. Præstationer og mangel derpå taler for sig selv. Klasselæreren er af den holdning, at hvis der ikke arbejdes med problemerne i hjemmet, kan det ikke forventes, at der opnås fremskridt i klassen.

Skyld

Du er Majas skyldfølelse. En meget veludviklet følelse hos Maja. Du træder især i kraft, når der ikke foreligger en letforståelig forklaring på noget. Når noget går galt, noget sker, eller nogen reagerer negativt - så er det sikkert Majas skyld. Og du minder hende om det. Om alt det hun har gjort. Ikke har gjort. Har gjort forkert. Ikke gjort godt nok. Sikkert kunne have gjort anderledes. Eller også har Maja misforstået noget. Måske er hun bare ikke dygtig nok. Maja prøver ikke nok. Maja burde anstrenge sig mere. Have planlagt mere. Tænkt mere forud. Være forberedt. Dårlige ting, der sker for Maja, er altid Majas skyld. Og dårlige ting, der sker for andre, er Majas skyld.

Skam

Du er Majas følelse af Skam. En meget veludviklet følelse hos Maja. Du træder især i kraft, når andre taler grimt til Maja; kritiserer hendes eller underlægger hende kritik og lignende. For de har jo ret - og Maja burde skamme sig. Alt det dårlige, der sker for Maja og for folk omkring hende, har Maja at skamme sig over. Alt det hun helst ikke vil tale om og have frem i lyset. Alt det hun ville ønske, at andre ikke ser, hører og ved. Alt det har hun at skamme sig over. Du sætter hende på plads. Giver hende en over snuden, når hun stikker den for langt frem. Mindrer hende om at hun ikke har noget at være stolt af.

Tvivl

Du er Majas følelse af Tvivl. En meget veludviklet følelse hos Maja. Du træder især i kraft, når der kan stilles spørgsmålstejn ved, hvad andre siger og gør. Du er den der analyserer, og nogle gange overanalyserer på alting.

Mener folk egentlig de ting de siger - eller betyder det i virkeligheden noget helt andet? Gør og siger de, som de gør, ud af lyst eller af pligt? Er Maja en belastning? Gør de det bare for at være flinke? Men du er også Majas tvivl på hende selv. På de ting hun gør og siger og de beslutninger, hun træffer, eller tror hun skal til at træffe. Hvad nu hvis tingene ikke sker, som hun tror. Hvad hvis Maja fejler? Er hun forberedt? Er det ikke bedre at tænke tingene igennem én gang mere? Bare for at være på den sikre side?

Skyld supplement

Skyld at blevet overvældende hos Maja. Alle de ting Maja har gjort og sagt, har alle sammen bragt hende derhen, hvor hun er nu. Og Maja har forsøgt at sone - men det er ikke nok. Fortiden kan ikke viskes ud, og fremtiden er håbløs og vil kun bringe flere forkerte gerninger med sig.

Skyld gør Majas krop tungere og tynger hende ned. Skyld rører nu også ved Maja, selv når der ikke tales til hende. Der er kun en udvej. Kun en måde hvorpå skylden kan stoppe.

Skam supplement

Skam er blevet overvældende hos Maja, som ikke længere kan se, hvem hun egentlig er. Skam har opslugt Majas selvforståelse og selvopfattelse og er nu en konstant knude, der giver Maja kvalme og svært ved at trække vejret og tænke klart.

Skam er omklamrende, og rører nu også ved Maja, selv når der ikke tales til hende. Der kun en vej tilbage for Maja - og Skam hjælper hende til at træffe den rette beslutning.

Tvivl supplement

Tvivl er nu konstant til stede i Maja sind. Alt bliver analyseret, og Tvivl dækker helt for Majas følelse af selv. Analyserne er nærmest en tvangshandling. Planlægning er alt. At gøre tingene rigtigt på det rigtige tidspunkt. Tvivl ved, at det er det rigtige for Maja at finde en endegyldig vej ud. Tvivl rører nu let og blidt ved Maja, selv når der ikke tales til hende.